

การดำเนินการปฏิญญาคุณธรรม (Do & Don't)
หน่วยงาน สำนักงานสาธารณสุขอำเภอลานสัก
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

- รอบการประเมิน ๖ เดือน (๑ ตุลาคม ๒๕๖๘ - ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๙)
 รอบการประเมิน ๑๒ เดือน (๑ ตุลาคม ๒๕๖๘ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๙)

๑. ปฏิญญาคุณธรรม (Do & Don't) หรือข้อตกลงคุณธรรม (ขั้นต้น) ที่หน่วยงานกำหนด

Do (สิ่งที่ควรทำ)	Don't (สิ่งที่ไม่ควรทำ)
๑. ปิดไฟและถอดปลั๊กเครื่องใช้ไฟฟ้าทุกครั้งหลังเลิกใช้งานหรือในช่วงพักเที่ยง	๑. เปิดเครื่องปรับอากาศทิ้งไว้ในห้องที่ไม่มีคนอยู่หรือเปิดหน้าต่างขณะเปิดแอร์
๒. วางแผนเส้นทางและใช้รถส่วนกลางร่วมกัน (Carpool) เมื่อไปปฏิบัติราชการในเส้นทางเดียวกัน	๒. ใช้รถยนต์ราชการในภารกิจส่วนตัวหรือขับรถโดยไม่วางแผนเส้นทางทำให้สิ้นเปลืองน้ำมัน
๓. ตรวจสอบและบำรุงรักษาอุปกรณ์ไฟฟ้าและยานพาหนะให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานเสมอ	๓. ละเลยการรายงานแจ้งซ่อมเมื่อพบอุปกรณ์ชำรุดที่ก่อให้เกิดการรั่วไหลของพลังงาน

๒. วิธีการดำเนินการ

การวางแผน (Plan)

- ๑) สำนักงานสาธารณสุขอำเภอลานสัก จัดกิจกรรมระดมสมองร่วมกับบุคลากรทุกระดับเพื่อวิเคราะห์ปัญหาค่าใช้จ่ายด้านพลังงาน
๒) ร่วมกันค้นหา "พฤติกรรมที่พึงประสงค์" เพื่อสร้างวินัยในการประหยัดทรัพยากรของรัฐให้เกิดขึ้นจริงในองค์กร
๓) สรุปข้อตกลงคุณธรรมเบื้องต้น ๓ ข้อที่ปฏิบัติได้จริงเพื่อนำไปทดลองใช้

การทดลองปฏิบัติ (Do)

- ๑) นำข้อตกลง "Do & Don't" ข้างต้นไปประกาศเป็นแนวทางปฏิบัติร่วมกันของบุคลากรทุกคน
๒) กำหนดให้มีการประชุมติดตามความก้าวหน้าเป็นประจำทุกเดือน เพื่อประเมินว่าบุคลากรสามารถปฏิบัติตามข้อตกลงได้หรือไม่

การประเมินผลปรับปรุง (Check)

พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี : บุคลากรในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขอำเภอลานสัก (ร้อยละ ๘๐) มีพฤติกรรมการปิดไฟและเครื่องปรับอากาศในช่วงพักเที่ยงอย่างเป็นรูปธรรม มีการสื่อสารและประสานงานผ่านกลุ่ม Line เพื่อวางแผนการใช้รถส่วนกลางร่วมกัน (Carpool) ในการลงพื้นที่ตรวจเยี่ยม รพ.สต. และไปประชุม มากขึ้น

ปัญหา/อุปสรรคที่เกิดขึ้นในช่วงทดลองปฏิบัติ : ข้อจำกัดทางเทคนิคของอุปกรณ์ไฟฟ้าบางจุดที่มีสภาพเก่าทำให้แม้จะปฏิบัติตามมาตรการ (Do) แต่การลดใช้พลังงานยังไม่เห็นผลชัดเจนในเชิงตัวเลขหน่วยไฟฟ้า และภารกิจเร่งด่วนฉุกเฉินบางประการทำให้ไม่สามารถรวมกลุ่มใช้รถคันเดียวกันได้ในบางกรณี

ความสอดคล้องกับบริบทของหน่วยงาน : มาตรการ Do & Don't ที่กำหนดมีความสอดคล้องกับบริบทของสำนักงานสาธารณสุขอำเภอลานสัก ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีการปฏิบัติงานทั้งในและนอกสถานที่ และกระบวนการดังกล่าวไม่กระทบต่อประสิทธิภาพการให้บริการประชาชน แต่กลับช่วยเพิ่มความเป็นระเบียบเรียบร้อยในองค์กร

ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงทันที : ควรจัดทำตารางบำรุงรักษาเครื่องปรับอากาศ (Cleaning & Maintenance) ประจำไตรมาสเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพพลังงาน และจัดทำระบบกระดานบันทึกเส้นทางเดินรถส่วนกลางแบบ Real-time เพื่อให้ง่ายต่อการวางแผนใช้รถร่วมกัน

การปฏิบัติ (Act)

๑) ดำเนินการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องเป็นเวลา ๖ เดือน จนพฤติกรรม "ปิดไฟ-วางแผนรถ" กลายเป็นวิถีปฏิบัติปกติ

๒) ยกระดับข้อตกลงนี้ให้กลายเป็น "ปฏิญญาคุณธรรม" ของสำนักงานสาธารณสุขอำเภอลานสักที่ทุกคนยึดถือร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรม

๓. ปฏิญญาคุณธรรม (Do & Don't) ของหน่วยงานที่ผ่านการทดลองปฏิบัติแล้ว

Do (สิ่งที่ควรทำ)	Don't (สิ่งที่ไม่ควรทำ)
๑. ยึดถือหลัก “ปิด-ปรับ-ปลด-เปลี่ยน” (ปิดไฟ ปรับแอร์ ๒๕ องศา ปลดปลั๊ก เปลี่ยนหลอด LED)	๑. เพิกเฉยต่อการใช้ทรัพยากรของรัฐอย่างฟุ่มเฟือยโดยคิดว่าไม่ใช่ธุระของตน
๒. ใช้เทคโนโลยีการประชุมออนไลน์เพื่อลดการเดินทางและประหยัดน้ำมันเชื้อเพลิง	๒. เดินทางไปราชการโดยไม่มีการรวมกลุ่ม ทั้งที่มีเป้าหมายในพื้นที่ใกล้เคียงกัน
๓. เป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าต่อเพื่อนร่วมงานและผู้รับบริการ	๓. นำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัวโดยไม่มีเหตุอันควร

หมายเหตุ : แนวทางการดำเนินการปฏิญญาคุณธรรมตามหลัก PDCA

โดยทั่วไปการดำเนินการเพื่อกำหนดปฏิญญาคุณธรรมของหน่วยงานจะเริ่มต้นจากการประชุมกลุ่มเพื่อร่วมกันศึกษาข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น กฎหมาย ระเบียบ แนวทางปฏิบัติ หรือกรณีศึกษาต่าง ๆ จากนั้นจึงร่วมกันกำหนดข้อตกลงคุณธรรมเบื้องต้นในรูปแบบ “Do & Don't” เพื่อใช้ในการทดลองปฏิบัติ (Do)

เมื่อดำเนินการไปได้ระยะหนึ่ง หน่วยงานจะทำการประเมินผล (Check) ว่าข้อตกลงดังกล่าวสามารถเปลี่ยนแปลงความคิดและพฤติกรรมของบุคลากรได้หรือไม่ และสามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานได้จริงหรือไม่

หากผลการประเมินเป็นที่น่าพอใจ ข้อตกลงนั้นจะถูกยกระดับเป็น “ปฏิญญาคุณธรรม” ของหน่วยงาน (Action)

แต่หากผลการประเมินยังไม่เป็นที่น่าพอใจ หน่วยงานจะกลับไปสู่ขั้นตอนการวางแผนใหม่ (Plan) โดยการระดมความคิดเห็นเพื่อกำหนดข้อตกลงใหม่ แล้วนำไปทดลองปฏิบัติอีกครั้ง (Do)

กระบวนการนี้จะดำเนินไปอย่างต่อเนื่องในลักษณะวงจร PDCA จนได้ปฏิญญาคุณธรรมที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ โดยทั่วไปจะได้ประมาณ ๓ ข้อที่ควรทำ (Do) และ ๓ ข้อที่ไม่ควรทำ (Don't)